

Journal of Applied Tourism Research

2022, Vol. 3, No. 1, 37-56

ISSN: 2717-8951

EVALUATION OF BOCUK NIGHT WITHIN THE FRAMEWORK OF FAITH TOURISM EVENTS

Oğuz ÇAM¹ & Cengiz ÇELİK²

Abstract

Faith tourism is among the types of tourism, increasing its potential and importance day by day, both locally, nationally and internationally. More and more people are participating in religious tourism activities day by day. The variant of this study is the traditional review. The aim of the study is to evaluate Bocuk Night within the scope of faith tourism activities. Within the scope of the study, it has been tried to provide a meaningful integrity by compiling some information that has the potential to be discussed in the context of Bocuk Night in the literature and the belief tourism activities of this night. The belief aspect of the Bocuk Night, which stands out as a very important touristic event in Turkey, predominates. For this reason, it is considered wise, important and appropriate to consider Bocuk Night within the scope of religious tourism activities, and the need to present the study in relation to this situation is felt. This study has been put forward by making the necessary attempts to meet this felt need. As a result; From a tourism perspective, Bocuk Night is an important religious tourism event and creates a great interaction in terms of tourism. As a result of the study, it is suggested to reveal which concrete and intangible elements are effective in the travel motivation of the tourists participating in the Bocuk Night.

Keywords:

Faith Tourism,
Bocuk Night,
Tourist, Faith,
Culture

Article

History:

Received:
19 Mar 2022
Accepted:
28 Jun 2022

İNANÇ TURİZMİ ETKİNLİKLERİ ÇERÇEVESİNDE BOCUK GECESİ'NİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Özet

İnanç turizmi, turizm çeşitleri arasında yer almakta, gerek yerel gerek ulusal gerekse de uluslararası anlamda potansiyelini ve önemini günden güne artırmaktadır. Gün geçtikçe daha fazla insan inanç turizmi etkinliklerine katılmaktadır. Bu çalışmanın çeşidi, geleneksel derlemedir. Çalışmanın amacı, Bocuk Gecesi'ni inanç turizmi etkinlikleri kapsamında değerlendirmektir. Çalışma kapsamında, literatürde yer alan Bocuk Gecesi ve bu gecenin inanç turizmi etkinlikleri bağlamında ele alınabilecek potansiyele sahip birtakım bilgiler derlenerek anlamlı bir bütünlük sağlanmaya çalışılmıştır. Türkiye'de oldukça önemli bir turistik etkinlik olarak göze çarpan Bocuk Gecesi'nin inanç yönü ağır basmakta, bu gecenin kutlandığı alanlar hem ulusal hem de uluslararası alanlardan ziyaretçi akınına uğramakta, bu etkinlik kapsamında gerek maddi gerekse de manevi açıdan etkileşimler yaşanmaktadır. Bundan dolayı da, Bocuk Gecesi'nin inanç turizmi etkinlikleri kapsamında ele alınması akıllıca, önemli ve uygun olarak görülmemekte ve bu duruma ilişkin olarak da söz konusu çalışmanın ortaya konma ihtiyacı hissedilmektedir. Hissedilen bu ihtiyacın giderilmesi için gereken girişimlerde bulunularak bu çalışma ortaya konmuştur. Sonuç olarak; turizm perspektiften bakıldığında, Bocuk Gecesi önemli bir inanç turizmi etkinliğidir ve turistik açıdan da büyük bir etkileşim oluşturmaktadır. Çalışma sonucunda, Bocuk Gecesi'ne katılan turistlerin seyahat motivasyonlarında hangi somut ve soyut unsurların etkili olduğunun ortaya çıkarılması önerilmektedir.

Anahtar

Kelimeler:

İnanç Turizmi,
Bocuk Gecesi,
Turist, İnanç,
Kültür

Makale

Geçmişi:

Alınan tarih:
19 Mart 2022
Kabul tarihi:
28 Haziran 2022

¹ ORCID: 0000-0003-3222-3367, Kastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, oguzcam911@gmail.com

² ORCID: 0000-0003-1917-6615, Kastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, cngzclk74@gmail.com

1. Giriş

Ulaşım olanaklarının zaman içinde gelişmesiyle beraber kişilerin turistik hareketleri artmış göstermiştir ve turizm sektörü, dünya ekonomisi bakımından en kayda değer sektörlerden biri haline dönüşmüştür (Unur, 2002; Kara vd., 2012; Samırkaş ve Samırkaş, 2014; Ilgaz Yıldırım ve Şahin, 2018). Turizm için hâlihazırda “dünyanın en büyük endüstrisi, en büyük ekonomik etkinliğidir” denilmektedir (Soykan, 1999: 67). Turizm sektörü, bugün dünya gayri safi hasılasının kayda değer kısmını meydana getiren ve dünya üzerinde en seri gelişim gösteren sektörlerin ilk sırasında bulunmaktadır (Dilber, 2007). Seri şekilde gelişen turizm sektörü, hem istihdama hem de sermaye yatırıma olan katkısı bakımından ulusal ekonomilerin ön sırada gelen sektörlerinden biridir (Yamak vd., 2012: 205). Turizm mevcut sektörlerin önemli olanları arasında yer almaktadır. Dünyada ve Türkiye’de turizm sayesinde yüksek oranlarda gelirler elde edilmektedir. Ülkeler kendi turizm potansiyelini etkin bir biçimde değerlendirerek ve bu anlamda büyük gelişmeler kaydetmek isteyerek ekonomisinde canlılık yaratmayı hedeflemektedir. Bu duruma ilave olarak da, ülkeler aynı zamanda toplumsal, kültürel, tarihsel ve turistik etkileşimler yaşamak istemektedir. Bundan dolayı da turizmin gerek ulusal gerekse de uluslararası ölçekte birçok yönden önem arz ettiğini ifade etmek uygundur.

İnsanların fikir, duygu, davranış ve tutumlarının ön planda olduğu bir bilim dalı olan turizm pek çok alt dala ayrılmaktadır. Bu alt dallardan biri de inanç turizmidir. İnanç turizmi alanında ekonomik, kültürel, sosyal, tarihi anlamda önemli etkileşim ve gelişimler yaşanmaktadır (Türkel, 2019). Dünyada inanç turizminden sağlanan gelirler yüksek seviyededir. Zaman geçtikçe inanç turizminin mevcut potansiyelinin ve öneminin daha da artacağı düşünülmektedir. Ülkelerin ekonomisine kayda değer katkıları dokunan inanç turizminin önemi son senelerde seri bir biçimde artmaktadır (Demircan ve Çeken, 2022). Bu düşünceye paralel olarak da Çam ve Çelik (2021), inanç turizmi potansiyelinin günden güne arttığını belirtmekte, inanç turizminin kişiler üstündeki önemini tarihi sürecinin son vakitlerinde daha da artırdığını ifade etmekte, inanç turizminin istikbalinin çok açık olacağını ve bu turizm türüne katılım gösteren turistlerin sayısının günden güne artış göstereceğini düşünmektedirler. Yine bu görüşe benzer şekilde de, son vakitlerde yapılan araştırmalar, yeryüzü nüfusunun yoğun bir şekilde artışından dolayı yeryüzünde turizme yönelik talebin arttığını göstermekte, bununla ilgili olarak da inanç ve hac turizmi kitlesinde de kayda değer bir artış yaşanmaktadır (Vukonic, 1996; Okuyucu ve Somuncu, 2013).

Doğal, tarihi, kültürel, dini, turistik vb. gibi çekicilik unsurlarının yoğunluk gösterdiği ülkeler, inanç turizmi talebi bakımından büyük bir potansiyele sahiptir. İnanç turizmi açısından olabildiğince önem arz eden bu çekicilik unsurlarının fazla olması ülkelere önemli ekonomik avantaj kazandırır.

İnanç turizmi organizasyonlarının temelinde inanç ögesi yatmakta ve bu öge turistlerin turistik hareketlerinde bir etki sağlamaktadır. İnanç turizmi kapsamında büyük çaplı organizasyonların gerçekleştirildiği bilinmektedir. Bu organizasyonlardaki asıl amaç, turistlerin memnuniyet ve sadakatlerini elde ederek yüksek derecede ekonomik kazanç sağlamak ve turizmin sürdürülebilirliğine katkıda bulunmaktır. Bu hususa benzer biçimde de, Şen ve diğerlerinin (2015) inanç turizmi çerçevesinde bulunan umre ve hac organizasyonları ile ilgili yaptıkları çalışmalarında da, öncelikle, bu organizasyonlarda bulunan bütün turizm işletmeleri, katılımcılar bakımından umre ve hac gibi çok kayda değer dinsel vecibelerini yapmalarına vesiledir. Bunun dışında işletmelere her sene devamlı bir müşteri kitlesi temin etme ve kayda değer bir gelir kaynağı olması gibi türlü ekonomik etmenler de söz konusudur. Umre ya da hac organizasyonu gerçekleştiren işletmelerin müşteri memnuniyeti, müşteri sadakatleri, hizmet kalitesi kavramlarına ilgili olma mecburiyeti, gelişim ve değişim gösteren umre ve hac olgusundan kaynaklanmaktadır (Şen vd., 2015: 95).

İnanç turizmi kapsamında gerek ekonomik gerekse de kültürel etkileşim açısından önemli olan Noel, Paskalya Bayramı, Cadılar Bayramı vb. gibi birtakım zamanlar vardır. Bu zamanlardan biri de Çocuk Gecesi adıyla bilinen zamandır. Çocuk Gecesi'nde birçok inanç temelli etkinlik gerçekleştirilmekte ve fazla sayıda turist de bu etkinliklere katılım göstermektedir. Bir araştırma ise (Sol, 2019: 607), Çocuk Gecesi'ne 2018 senesinde 20.000, 2019 senesinde de 30.000 civarında yerli ve yabancı ziyaretçinin geldiği ileri sürülmektedir (Sol, 2019: 607).

Basında Çocuk Gecesi ile ilgili çıkan haberlere rastlanmaktadır. "Keşanlılar "Bocuk Gecesi" Etkinliğiyle Köylerine Binlerce Turist Çekiyor" (TRT Haber, 2019), "'Bocuk" Unesco Kültür Mirası Listesi Yolunda" (Milliyet, 2018), "Çarşafılara Bürünerek Genç Yaşlı Sokağa Çıktılar! Edirne'de Şaşırtan Görüntüler..." (Hürriyet, 2019) ise Çocuk Gecesi ile ilgili çıkan haberlerin isimlerinden bazılarıdır. Bu tür haberlerde Çocuk Gecesi'nin anlamı ve önemine dair geniş bilgilere yer verilmektedir. Çocuk Gecesi'yle ilgili basına yansıyan haberlerde çoğunlukla mutlu ve heyecanlı anların yaşandığı dikkat çekmektedir. Basında Çocuk Gecesi ile ilgili haberlere yer vermek, turistik destinasyon seçimi konusunda bireyler üzerinde pozitif bir etki meydana getirmektedir. Bu durum sonucunda da Çocuk Gecesi'ne yönelik turistik talep sayısının zaman ilerledikçe daha da artması söz konusudur.

Bu çalışmanın çeşidi, geleneksel derlemedir. Bu çalışmanın amacı, inanç turizmi etkinlikleri kapsamında Çocuk Gecesi'ni ele almaktır. Çalışma kapsamında literatürde yer alan Çocuk Gecesi ve bu gecenin inanç turizmi etkinlikleri bağlamında ele alınabilecek potansiyele sahip birtakım bilgileri derlenerek anlamlı bir bütünlük sağlanmaya çalışılmıştır. Çam ve Çelik (2021: 127) yaptıkları çalışmanın öneriler kısmında Çocuk Gecesi'nin inanç turizmi etkinlikleri kapsamında değerlendirilebileceğini önermişlerdir. Genel olarak düşünüldüğünde ise, Türkiye'de oldukça önemli bir turistik etkinlik olarak göze çarpan Çocuk Gecesi'nin inanç yönü ağır basmakta, bu gecenin kutlandığı alanlar hem ulusal hem de uluslararası alanlardan ziyaretçi akınına uğramakta, bu etkinlik kapsamında gerek maddi gerekse de manevi açıdan etkileşimler yaşanmaktadır. Bundan dolayı da Çocuk Gecesi'nin inanç turizmi etkinlikleri kapsamında ele alınması akıllıca, önemli ve uygun olarak görülmekte ve bu duruma ilişkin olarak da söz konusu çalışmanın ortaya konma ihtiyacı hissedilmektedir. Hissedilen bu ihtiyacın giderilmesi için gereken girişimlerde bulunularak bu çalışma ortaya konmuştur. Çocuk Gecesi'nin önemli bir turistik potansiyeli mevcuttur ve bu turistik potansiyelinin temelinde ise inanç unsuru yer almaktadır. Çocuk Gecesi büyük bir turistik talep meydana getirmektedir. Çocuk Gecesi'ne katılım sağlayan kişilerin sayısının zaman geçtikçe arttığı düşünülmekte olup, literatürde yer alan bir kaynak (Festival Turu, 2022) da bu düşüncüyü doğrular niteliktedir. Çocuk Gecesi, gerek ulusal gerekse de enternasyonal anlamda bir üne sahiptir. Bu noktadan hareketle de, Çocuk Gecesi'nin inanç turizmi etkinlikleri kapsamında ele alınması önemli ve fayda sağlayıcı olarak görülmektedir. Çocuk Gecesi, kendine has uygulama ve ritüelleriyle önemli bir potansiyel kaynak teşkil etmekte ve insanlar üzerinde bu gecenin kutlandığı alanlara seyahat etmeye yönelik güçlü bir istek uyandırmaktadır.

Bu çalışma; bir Balkan ve Türk ortak geleneği olan, turistik talep açısından önem arz eden, Türkiye'nin ilk ve tek korku bayramı statüsünde bulunan Çocuk Gecesi'nin, inanç turizmi etkinlikleri açısından değerlendirilmesini sağlamak ve bu kapsam da önemine dikkat çekmek yönünden diğer çalışmalardan farklıdır.

Çalışmanın akış planında başlıklar halinde; özet/abstract, giriş, inanç turizmi, Çocuk Gecesi, inanç turizmi açısından Çocuk Gecesi, sonuç ve öneriler, kaynakça, ekler bulunmaktadır. Özet/abstract kısımlarında, çalışmanın ana hatları kısa bir şekilde belirtilmektedir. Giriş kısmında, aşırı ayrıntıya girmeden çalışmanın ön bilgi niteliği taşıyan görüşleri ifade edilmektedir. İnanç turizmi başlığında, konuyla ilgili belli başlı bilgiler; Çocuk Gecesi, inanç turizmi açısından Çocuk Gecesi başlıklarında da konuyla ilgili ayrıntılı bilgiler aktarılmaktadır. Sonuç ve öneriler kısmında da, çalışmadan çıkan sonucun ne olduğu, hangi önerilerin

verilmesinin uygun bulunduğu, çalışmanın literatüre teorik ve pratik katkılarının neler olduğu konusuna açıklık getirilmektedir. Kaynakça kısmında, faydalanılan kaynaklar verilmektedir. Ekler kısmında ise, Çocuk Gecesi'nden görünüm yer almaktadır. Bu görünüm de, insanların yazılı elde ettikleri birtakım bilgilerin, görsellerle pekiştirilmesine olanak sağlamaktadır.

Çalışmada, birtakım kutlamaların Çocuk Gecesi'yle ilgili gösterdiği benzerlikler ve farklılıklara detaylı olarak değinilmemektedir. Çalışmada genel olarak, inanç turizmi ve Çocuk Gecesi kavramları üzerine yoğunlaşmakta, bu kavramlarla ilgili bilgilerin dışındaki bilgilere pek değinilmemeye çalışılmakta, böylelikle çalışma sınırlandırılmaktadır.

2. İnanç Turizmi

İnanç kavramı, kişilerin veya toplulukların bir fikir, olgu, obje veya varlığın hakiki olduğunu kabul etmeleri olarak tanımlanır (Eyckay, 2013; Tokgöz, 2020: 10). Bir diğer tanımlamaya göre ise inanç; kişilerin saygı gösterdikleri hassas bir objenin mevcudiyetinin onaylanmasıdır (Bahar, 2015; Tokgöz, 2020: 10). Fowler, inancı; “*dini kapsamakla birlikte onunla sınırlı yahut özdeş olmayan dinamik ve kapsamlı bir insan deneyimi*” olarak tanımlamaktadır (Karacoşkun, 2004: 26). İnanç kişilerin yaşamlarını etkileyen kayda değer bir konsepttir. İnanç kavramı, kişilerin psikolojik-sosyolojik dünyalarına etki etmekte ve kişilerin arzu, ihtiyaç ve seçimlerini yönlendirmektedir (Çam ve Çelik, 2021: 118). İnanç, insanların ferdi ve sosyal hayatlarında olabildiğince etkilidir ve kişilerin kendi iç dünyalarındaki ve toplumsal yaşamlarındaki dengeleri kurmada olabildiğince kayda değer bir fonksiyona sahiptir. Houxley, tüm maksatlı eylemlerin ve nezih hayatların ön şartının “*inanç*” olduğunu ifade etmektedir (Houxley, 1996: 239; Karacoşkun, 2004: 25).

Turizm ile inanç arasında geçmişten hâlihazıra yakın bir ilişki olmuştur. Zira erken devirlerden bu yana inanç, yolculuk için kuvvetli bir güdü kaynağı olmuştur (Henderson, 2002; Okuyucu ve Somuncu, 2013: 628). Kayda değer bir turistik çekicilik meydana getiren inanç, turistlerin taleplerini etkilemektedir.

İnanç turizmi, inanç nedenleri ve dinsel nedenler ile hareket kazanan ve asırlardır var olan bir turizm biçimi olarak tanımlanmaktadır (Apleni vd., 2017). İnanç turizmi daha kapsamlı bir biçimde; kişilerin hayatlarını devam ettirdikleri, gereksinimlerini yerine getirdikleri alanların dışında dinsel gereksinimlerini karşılamak ve inanç merkezlerini görmek gibi amaçlar ile gerçekleştirdikleri yolculuklar olarak tanımlanır (Demircan, 2014). İnanç turizmini kişilerin kendi dinleri veya diğerlerinin dinleri tarafından mukaddes sayılan alanlara ziyaretleri ihtiva eden turizm çeşidi olarak tanımlanabilmektedir (Hughes vd., 2013). İnanç turizmi varış yerlerini çoğunlukla mukaddes yerler, hac merkezleri veya dinsel miras yerleri meydana getirmektedir (Shinde, 2010). Başka bir tanımlamada ise inanç turizmi, katılımcılarının kısmi olarak veya tümüyle dinsel sebeplerle yolculuk yaptıkları özel bir turizm çeşidi olarak belirtilmektedir (Sharpley ve Sundaram, 2005; Tokgöz, 2020: 12).

İnanç turizmi, inanç ile ilgili olarak meydana gelen bütün motivasyonları ve dinsel varış yerlerindeki bütün turizm türlerini kapsamaktadır (Raj ve Morpeth, 2007; Okuyucu ve Somuncu, 2013: 630). Kişilerin inançları çerçevesinde gerçekleştirdikleri yolculuklar, düzenledikleri ve/veya katılım gösterdikleri etkinlik ve aktiviteler veya rekreasyon etkinlik ve aktiviteleri, yeme-içme ve konaklama arzu ve ihtiyaçlarını karşılamak için sağladıkları ürün ve hizmetler, sağladıkları başka bütün turistik ürün ve hizmetler inanç turizmini oluşturmaktadır. İnanç turizmi, turizm türlerinden biridir ve turizm endüstrisi bakımından da yüksek önem arz etmektedir. Dünyada pek fazla inanç turizmi faaliyetinin ve aktivitesinin gerçekleştirildiği bilinmektedir. Bu hal neticesinde de ülkelerin kayda değer gelirler sağladığı, türlü kültürel, toplumsal, turistik etkileşimler tecrübe ettiği öne sürülebilmektedir. İnanç turizminin istikbalinin

çok açık olacağı tahmin edilmektedir. Bu turizm türüne katılım gösteren turistlerin sayısının günden güne artış göstereceği düşünülmektedir. Kişilerin davranış, tutum ve hisleri üstünde inanç ve din etkenlerinin oldukça çok etkin olduğu düşünülmektedir. Bu halin, kişilerin turistik hareketlerini de yönlendirmelerini temin eden bir etkiye sahip olduğu belirtilebilmektedir. İnanç turizmi hareketlerine katılan kişilerin kendi inançları doğrultusunda bir hareket eylemi içinde oldukları ifade edilebilmektedir (Çam ve Çelik, 2021: 119).

İnsanları inanç turizmine katılmaya yönlendiren birtakım unsurların olduğu düşünülmektedir. Karaman ve Usta'ya (2006: 473; Güzel, 2010: 93) göre dinsel yapılar, ayinler, dinsel festivaller, inançlar ve dini hadiseler turist davranışlarına etki eden ve inanç turizmine yönlendiren kayda değer etmenlerdir.

3. Bocuk Gecesi

Bocuk'un sözcük manası, halihazırda her ne denli kötücül bir korku ögesi olarak karşılık bulsa da, ritüel uygulamaları, inanç pratikleri ve öbür öğeleriyle kültürel kimliğinin köken olarak Antik Slavlar devrinde Božič olarak da bilinen Kış Güneşi Tanrısı olan pagan kökenli bir gün dönümü kutlaması olarak insanların karşısına çıkmaktadır (Ocak, 2021b: 101). Bocuk âdetinin kökeni, güneşin sıcaklığının artış göstermeye başlayacağı, iyinin kötülüğe karşı zaferini temsil ettiği Hristiyanlık öncesi kış gün dönümü kutlamalarına dayandırılmaktadır. Avrupa bölgesindeki pagan toplumlarının kışın en karanlık günlerinde ışığa ve doğuma taptıkları, daha uzun günleri ve güneşin onlara vereceği sıcaklığı ümit ettikleri bilinmektedir. Bundan dolayı aralık ayının sonundan ocak ayının ortasına kadar olan vakit, kutlama gerçekleştirmek için ideal bir vakit olarak belirlenmiştir. Kış ortası adetlerinin bir ürünü olan Bocuk, 5. yüzyıl itibarıyla kuzey yarım küreden güneye kabileler halinde inip, Balkanlarda yerleşik hayata geçen; yazılı olmasa dahi anlatıma dayalı mitolojik efsanelerle, masallar ile bugünlere bir korku ögesi olarak gelen kültürel bir simgedir. Sözlü kültür ürünü olarak hâlihazıra yansıyan emareleriyle beyazlar içerisinde, insansı bir sureti bulunan ürkütücü bir varlığın bu gecede (Bocuk Gecesi) dünyaya yayıldığı; kuvvetsiz, zayıf insanları ve hayvanları hasta ettiği, toprağın bereketini kaçırdığı söylenmektedir. Söylentilerde Bocuk ismiyle anılan, çoğunlukla beyazlar içerisinde betimlenen kötücül varlık, o gecede canlılara hastalık yaymak, bereketi kaçırmak için dünyada kişilerin arasına sızmaktadır (Ocak, 2021a). Şayet Bocuk insan kılığına bürünmüş ise beyaz giymektedir. Bembeyaz örtüler içerisinde çehresi ve saçları da beyazlı bir biçimde insanların karşısına çıkabilmektedir. Lakin Bocuk insan kılığına pek bürünmemektedir. Bocuk, çoğunlukla gece ansızın ortaya çıkmakta ve insana arkadan sarılıp ya da sırtına binip yakalamakta, alıp götürmektedir. Bocuk'un çoğunlukla dış alanlarda insanların karşısına çıkması olası iken, Bocuk Karısı ise çoğunlukla ağıllarda görülmektedir. Bir inanca göre yanınızda saz veya kamıştan örülen bir ip taşırsanız Bocuk'u yakalama şansına sahip olabilirsiniz. Şayet Bocuk'u yakalayacak cesarete sahip iseniz ve yakaladıktan sonra onu bir şeyin içerisine kapatırsanız, sabah o şeyi açtığımızda Bocuk'un altına dönüştüğünü de görebilirsiniz (Tuzcu, 2018). Bocuk'un kötülüklerinden korunmak amaçlı Bocuk'a karşı koyma törenleri gerçekleştirmeye önem gösterilmektedir. Eski devirlerde sihir ve büyü kayda değer bir karşı koyma aracı olarak değerlendirilirken, hâlihazırda gerçekleştirilen ritüeller tümüyle kışı sağlıklı geçirmek, şifalanmak, kötülüklerden arınmak ve kış süresince dinlenen toprağın verimini artırmak üzere baharı kucaklamak isteğiyle gerçekleştirilmektedir. Bal kabağının şifalı etkisi, tütsü niteliği atfedilen büyü kokusu, bu kötücüle karşı bir kalkan olarak düşünülmektedir. Doğanın kendini kışa hazırladığı bu uzun gecede (Bocuk Gecesi), kötülüklerle karşı tılsımlı bir kuvvet meydana getirerek korunmak için kişiler beraber zaman geçirerek dirilecek olan doğadan dayanıklılık, sağlık ve afiyet dilemektedirler (Ocak, 2021a).

Eski çağlardan kalan bir Balkan geleneği olan Bocuk Gecesi, hâlihazırda Edirne ve Tekirdağ'ın birtakım köylerinde kutlanmaktadır. Bocuk Gecesi'nin kutlandığı tarihler farklılık gösterse de, çoğunlukla senenin en soğuk zamanında kutlanması gerekmektedir (Aygün, 2022).

Bulgaristan'da Türk geleneksel köy seyirlik oyunlarından bazıları yaşamayı sürdürmüştür. Bunların en önemlileri Hıdırellez ve Nevruz gelenekleri içerisinde yaşatılanlardır. Doğu Rodopların Kırcaali köyleri gibi Türklerin yoğun olduğu alanlarda Sultan Nevruz Bayramı, "*Mart Dokuzu, Yumurta Günü, Hateş Gicesi*" ismiyle de kutlanmaktadır. Bu törenler gece ile gündüzün eşit olduğu gün başlamakta ve birkaç gün devam etmektedir. Türlü eğlenceler düzenlenmektedir. Deliorman'ın Bisertsı köyünde ise eskiden Sultan Nevruz Bayramı'nda birtakım insanların çeşitli hayvan kılığına, elbisesine girip köyü gezdikleri bilinmektedir. Bugün göçmen Türk yurttaşlarının Çorlu-Keşan bölgelerinde kutladıkları "*Bocuk Gecesi*" geleneği bu törenlerin yansımasıdır (Buttanrı, 2010: 156).

İlk zamanlar, yaşamının tertipli olması, kötülüklerden korunmak ve yaşamdan verim elde etmek için insanlar tarafından bilinçli olarak Bocuk Gecesi törenlerine katılım sağlanırken; hâlihazırda eğlence öne çıkmakla beraber bu gelenekteki inanışların, ritüellerin hâlihazırda da devam etmesi, tam manasıyla fonksiyonunu kaybetmediğini göstermektedir (Festival Turu, 2022).

Bocuk Gecesi'nin temeli, bereket ve bolluk umuduna, kötülüklerden korunmaya, doğa ile barışık olma isteğine dayanır. Bu gecede yapılan bütün pratikler-ritüeller bu maksatlarla gerçekleştirilmektedir. Örneğin, bu gecede suya tahta atılmakta ve tahta sabah suyun üzerinde donmuş halde bulunursa o evdeki kişilerin o yıl süresince sağlıklı olacaklarına inanılmaktadır. Özellikle de yaşlılar o sabah bu tahtaya bakarak gelecek yılın ne şekilde geçeceğini tahmin etmeye çalışmaktadırlar. Eğer Bocuk Gecesi kutlanmazsa evdeki bereketin azalacağına, hayvanların, ürünlerin bereketsiz olacağına inanılır. Bu nedenle Bocuk Gecesi doğanın insanlara iyi davranması, faydalı olabilmesi için gerçekleştirilir. Bocuk Gecesi'nde gece geç vakitlerde evden çıkılmaz, aksi durumdaysa Bocuk sırtınıza biner. Gece yarısına doğru ise köyde bulunan gençler, Bocuk'a benzediği düşünüldüğünden ötürü beyaz çarşafa sarınıp, yüzlerini kireçle beyaza boyamaktadırlar. Bu şekilde giyinen gençler evlerin camlarını çalarak, zil-tenekelerle ses çıkararak insanları korkutmaya çalışmaktadırlar (Sarıtaş ve Hacıoğlu, 2017: 336). Kökeninde tılsım, büyü, bereket, bolluk gibi fikirlerin ve doğaüstü varlıkların yer aldığı Bocuk Gecesi, yiyecekleri, pratikleri ve kostümleriyle bugün de eski ritleri yansıtır. Bugün bir festival haline gelen Bocuk Gecesi, toplumun aynası olarak "*bireyin kendisi, toplumu, tarihi ve kültürü hakkında bilinçlendiği*" bir alan ve eğlencedir (Özdemir, 2005: 25-33; Sarıtaş ve Hacıoğlu, 2017: 338). Bocuk Gecesi, "*kış aylarının sert gecesi, kış festivali, yerel cadılar bayramı, dışarı çıkılması yasak olan gece, ineklere ve çocuklara zarar verilen gece*" olarak isimlendirilirken, bu gece "*bolluk-bereketi çağırma ve yeni yılda kötülüklerle karşı korunma sağlandığı gece*" olarak da kuşaktan kuşağa aktarılır. Ayrıyeten Bocuk Gecesi ile ilgili ritüellerin yapılmasıyla sene süresince sağlıklı olunacağı inancı da yaygındır (Güzel ve Akyurt Kurnaz, 2020: 176). Bocuk Gecesi, Türk kültürünün bugün yaşayan "*korku unsurlu*" bir kutlaması olarak yöre üzerinde (Edirne ili, Keşan ilçesi, Çamlıca beldesinde) yaşantısını devam ettiren halk ve yetkililer tarafından ayakta tutulmaya uğraşmaktadır (Sarıtaş ve Hacıoğlu, 2017: 338). Benimsenen alışkanlıklar bağlamında Çamlıca'da (Edirne/Keşan/Çamlıca) hayatını devam ettiren kişiler geceyi uyanık geçirmeyi, eğlenmeyi, soğuğa karşı meydan okumayı, kabak ürünleri pişirmeyi, komşuları korkutmayı ritüel durumuna getirmektedirler. Bu ritüeller çerçevesinde ise bölgede yaşamını sürdüren kişiler sokakta gezerek, beyaz renkli giysiler giyerek ve yüzlerini boyayarak Bocuk canavarını taklit etmektedirler. Yine, hanelerin camlarına vurmak, korku masalları belirtmek, suya tahta atmak gibi davranışlar da belde üzerinde ritüel durumuna gelmektedir. Bu bölge üzerinde hayatını sürdüren kişiler Bocuk fenomeninin varlığını kabul etmektedirler. Kültürel miras çerçevesinde Bocuk Gecesi'ne has olarak özel bir mutfak kültürünün oluştuğu da görülmektedir. Kabak tatlısı, kabak yemeği, ayva tatlısı, akıtma, lokma, kar suyunda pişirilen mısır gibi ürünler mutfak kültürüne yerleşmektedir (Güzel ve Akyurt Kurnaz, 2020: 176; Çam ve Çelik, 2021: 124-125). Bocuk Gecesi'nde kabak tatlısı, haşlanmış mısır, akıtma, ayva, armut, yer fıstığı, badem, ceviz, çekirdek gibi yiyecekler yenmektedir (Bi'Soru Bi'Cevap, 2018).

Çamlıca Köy Tüzel Kişiliği tarafından Bocuk Gecesi için 2012 senesinde marka tescili alınıp, tüm faaliyet ve organizasyon hakları muhafaza edilmiştir (Dinç, 2021b: 530). 2013 senesinde dokuzuncusu tertip edilen Bocuk Gecesi kutlamaları bir festival haline dönüşmüş ve Çamlıca Belediyesi, “Türkiye’nin tek korku bayramı” adı altında Bocuk Gecesi’nin patentini almıştır (Sarıtaş ve Hacıoğlu, 2017: 338). Bocuk Gecesi, Türkiye’deki şenlikler içerisinde en sıra dışı olanlardan biridir (Turkish Airlines Blog, 2012). Bocuk Gecesi, Türkiye’de kış adetleri içerisinde somut olmayan kültürel bir miras olarak festival kimliği elde eden ilk ve tek kış festivali organizasyonudur (Keşan Online, 2022). Bocuk Gecesi, türlü korku mitleri, kendine has giyim şekilleri ve yiyecekleriyle kutlanmaktadır (Sol, 2019: 606; Güzel ve Akyurt Kurnaz, 2020: 167).

Bocuk Gecesi’nde çehreleri boyalı olarak geceye katılım gösteren halk, beldenin meydanında toplanıp büyük bir ateş yakmaktadır. Geceye has konuşmalardan sonra birtakım kişiler Bocuk kılığına girip fener ve meşaleler ile sokakları dolaşmakta ve evlerdeki kişileri korkutmaya çalışmaktadırlar. Çamlıca Belediyesi Kültür Evi’nde konuklara kabak tatlısı, akıtma gibi yöreye has birden fazla yiyecek-içecek ikram edildikten sonra bir müzik grubunun konseri ve havai fişek gösterisinin ardından Bocuk Gecesi sona ermektedir (Sarıtaş ve Hacıoğlu, 2017: 338).

Bölgeye has ritüel pratikleri ve uygulamaları ile, Edirne ilinin “Somut Olmayan Kültür Mirası İl Envanteri” listesine kayıtlı ve yerel halk kültürünün bir parçası olan Bocuk Gecesi adeti, Keşan ilçesi Çamlıca köyüne ait marka tescili olan ve bu bölge üzerinde senelerdir devam ettirilmeye uğraşılan bir adettir. Çamlıca Kültür Müzesi’nde Bocuk Gecesi’ne ait simgesel ölü havyan maskeleri, mumyalanan insan figürleri, kış kötücülleri ve korkulukların sergilendiği yer, Bocuk’un görsel lisanının bir yansıması olarak insanların karşısına çıkmaktadır. Bir inanca göre Bocuk Gecesi’nde Çamlıca’da kozmik bir kapının açıldığı, yer altı ve yer üstü ruhlarının bu gece burada (Çamlıca) gezdiği, doğanın uyanışı için savaşıyan iyicil ruhların, kaosa sebebiyet veren ve dünyaya karanlığı getirmeyi arzu eden kötücüllere karşı bir mücadele gösterdiği düşünülmektedir. Ritüel uygulamalar da bu doğrultuda gelişmiş olup, öncelikle sokaklarda gürültü yapıp kötü ruhları uzak tutmaya uğraşmak, ev korkutması yapıp halkı bu hususta uyanık tutmak ve yeryüzünü karanlığa, kaosa sürükleyecek kötü ruhlara karşı atalarından öğrendikleri uygulamalar ile direnç göstermeyi amaç edinmektedir (Ocak, 2021a: 520-521).

Edirne ili, Keşan ilçesi, Çamlıca beldesinde kutlanan Bocuk Gecesi, mevsim geçişini temsil eden, yöre halkının geceyi bir arada kutlamasıyla birlik, bolluk ve birlikteliği temin eden bir ritüel olma niteliği taşır. Bocuk Gecesi ritüeli, kültürler arası etkileşimin bir ürünüdür ve kayda değer bir somut olmayan kültürel miras unsurudur (Dinç, 2021a: 87). Bocuk Gecesi neredeyse bütün topluluklarda çeşitli biçimlerde gerçekleştirilen bir ritüel hâline dönüşmüştür (Güzel ve Akyurt Kurnaz, 2020: 163). 2017 senesinde Bocuk Gecesi âdetinin “Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü’nün (UNESCO) Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi”ne girebilmesi için çalışmalar başlatılmıştır (Ocak, 2021a: 524).

Bocuk Gecesi, 2002 senesinde bölgeye konuk olarak gelen ziyaretçilerin ilgilerini çekmesi ile beraber 2004 senesi itibarıyla katılımcı sayısının git gide artış gösterdiği bir adet haline dönüşmüştür. Ziyaretçilerin sayıca fazla olması ve beklentilerin git gide artış göstermesiyle beraber köyde imece tarzı ikramlıklar, hatıralık olarak hazırlanan armağanlık eşyalar yerini, bölge halkının yerel pazarını oluşturmasına ve sağladığı kazanç ile bir sonraki sene için çeşitli ürünlerle yerel üretimi desteklemesine imkân sağlamıştır. Gelen konuklara hem görsel bir zenginlik sunmak hem de gereksinimleri doğrultusunda beklentilerini yerine getirmek, memnun etmek amacıyla köyde kültürel doku vurgulanarak sokak boyamaları gerçekleştirilmiş, Roma ve Orta Çağ mimarisinden emareler taşıyan yapılar, geçmiş devre ait kültürel öğeler korumaya alınmıştır ve bunların farkındalık faaliyetleri yapılmaktadır. 19. asır sonlarına ait Rum devri taş işçiliğine sahip, geçmişte okul ve İpekböceği Tahlil Laboratuvarı olarak değerlendirilen tarihsel yapı, köyden toplanan sosyolojik ve etnolojik malzemeler ile yine imece yöntemiyle Etnografya

Müzesi'ne dönüştürülmüştür. 2016 senesine değin müze bahçesinde katılımcılara seyirlik oyunların seyrettilirdiği küçük gösteri yeri, 2017 senesinde yaşlılardan dinlenen korku efsanelerinin başta gelen korku öğelerine işaret ettiği ve bu karakterler üstünden oluşturulan seyirlik gösterilerin yapıldığı büyük bir sahnenin kurulması ile köyde bir grup kadın tarafından sahne gösterileri için eski eşyalar kullanılarak geri dönüşüm hareketiyle (çoğunluğu el dikişi çabası olan) özel kostümler hazırlanmıştır. Yine 2017 itibarıyla sahneyi resmiyetten kurtararak özgürleştirmek için en fazla seyredilen devir filmlerinden esinlenerek sunucu kostümlerine geçiş yapılmış ve bu uygulama ile de dijital platformlarda akışta bulunan paylaşımlar ve görsel öğeler ulusal basının olduğu kadar yabancı basının da ilgisini cezbetmiş ve âdetin gördüğü rağbet medyada önemli bir yankı uyandırmıştır (Keşan Online, 2022).

Bocuk Gecesi, Türklerin ve Balkanların ortak mirası olarak kabul edilir (Sol, 2019: 607). Bocuk Gecesi, Türkiye-Balkan ülkeleri arasında sıklık ile karşılıklı göçlerin yaşandığı, tarihsel evrimleri ve çağlar boyu devam eden ilişkileri nedeniyle meydana gelen bir kültürün ürünüdür (Ocak, 2021a: 518). Balkanlarda yaşayan Türk toplumları, asırlar süresince bir arada yaşadıkları Hristiyan kökenli toplumları tanıma fırsatını yakalamışlardır. Bu coğrafya üstünde yaşayan Türkler, oluşturdukları kültürel etkileşim sayesinde başka toplumların bayramlarına, törenlerine ve kutlamalarına tanıklık etme ve ayrıca bazen de bu kutlamaları deneyimleme imkânını yakalamışlardır. Erman Artun, Hristiyan toplumlarının geleneksel kutlamaları arasında bulunan "Bijic", "Paskalya" ve "Noel" gibi kış mevsimine ait kutlamalar Bocuk Gecesi'nin kaynağı olarak gösterilse de, halin böyle olmadığını, Bocuk Gecesi'nin kendi kaynağından beslenen, kendi ritüelleri ile beden bulan bir Balkan, Türk kültürü ürünü olduğunu vurgulamaktadır (Artun, 1993: 34; Sarıtaş ve Hacıoğlu, 2017: 335). Ayrıca araştırmacı, Yugoslav halkbilimci Tihomir Corcevic'in "Nas Norodni Zivot" isimli eserinde de bu âdetin, Balkanlar'da yaşayan Türk toplumları tarafından kutlanan bir kış âdeti olduğunu aktarmaktadır (Artun, 1993: 51; Sarıtaş ve Hacıoğlu, 2017: 335). Balkanlarda yaşayan Türk toplumlarının geleneksel duruma gelen kutlamalarından biri olan Bocuk Gecesi, hem içerik hem de fonksiyon açılarından ortak kültüre ait kayda değer emareler taşımaktadır. Bu şekilde "Hıdırellez" ve "Nevruz" kutlamaları gibi Bocuk Gecesi de halkbilimciler yönünden kayda değer duruma gelmiştir (Sarıtaş ve Hacıoğlu 2017: 333-334; Güzel ve Akyurt Kumaz, 2020: 166).

Bocuk Gecesi'nde gerçekleştirilen ritüel özellikli türlü inanışlar ve gelenekler bulunmaktadır. Gece yarısına doğru türlü elbiselere girilip komşular korkutulmaktadır. En fazla gerçekleştirilen korkuluk tiplmesi de Bocuk'u çağrıştırmısından ötürü ölü tiplmesi olup, ak çarşafı bürünmekte, çehreye nişasta sürülmekte, sivri dişler ağız içerisine yerleştirilerek komşular korkutulmaktadır. Ürkütücü elbiselere bürünen insanlar sokaklarda gezmektedirler. Çoğunlukla grup olarak gerçekleştirilen bir çalışmayla korkutmak için tercih edilen haneler gezilerek tek tek korkutulmaktadır. Kimi zaman teneke de çalınarak ses öğeleri kullanılmaktadır (Bi'Soru Bi'Cevap, 2018).

Bocuk gecesi eğlenceleri geleneksel toplantılar gibi gerçekleştirilmektedir. Masallar anlatılmakta, bilmece sorulmakta, türküler, maniler dile getirilmekte, kılık değiştirilip seyirlik oyunlar oynanmaktadır. Oyun çıkarmak gelenektir. Darbuka ya da tef eşliğinde halk oyunları oynanmaktadır. Gece eğlenceli bir biçimde geç vakitlere değin devam etmektedir. Komşu ve akrabalarla bir arada gerçekleştirilen bütün bu ziyafetler ve oyunlar ile gecenin stresi birlik-birlikteliğin verdiği kuvvetle eğlenceli biçimde geçirilmiş olmaktadır. Konuk olarak geceye katılan kişiler hanelerine dönerlerken, konuk oldukları evden çıkışlarında "bakalım şimdi eve nasıl gideceğiz, sırtımıza Bocuk binecek" deyip kapıdan ayrılmaları da gelenektir. İnanç gereği gece geç zamanlarda evden çıkılmaz, aksi halde bocuk sırtınıza biner (T.C. Keşan Kaymakamlığı, 2022).

4. İnanç Turizmi Açısından Bocuk Gecesi

Doğal çevre, iklim, tarihsel değerler, gelenekler, kültürel miraslar, ritüeller ve şenlikler bir bölgenin zenginliklerini meydana getiren faktörlerdir. Bir bölgenin yöresel kalkınmasında da bu faktörlerin turizmle aktarılması kayda değer ve gereklidir. Festivaller, ritüeller gibi yerele ilişkin pratikler, gelenekler ve görenekler, bölgenin hem turizmine hem de iktisadi ve sosyo-kültürel değerlerine katkıda bulunarak kişileri bilinçlendirmektedir. Turizm, yöresel kalkınmayı gerçekleştirirken aynı sürede doğal, kültürel ve tarihsel yerlerin muhafaza edilmesine ve kültürel değerlere olan ilginin artış göstermesine katkı sağlamaktadır. Bir bölgeye ait kültürel değerler, gerçekleştirilen faaliyetlerle şehir ve ilçelerden gelen ziyaretçilere yeni ve çeşitli bir tecrübe sunmaktadır. Faaliyetlere katılım gösteren ziyaretçiler çeşitli kültürlerden kişilerle bir araya gelerek daha önceden hiç bilmedikleri bir kültürün varlığının farkına varmaktadırlar (Sezer vd., 2016: 523). Bocuk Gecesi ritüeli de, Trakya Bölgesi'nde yöresel olarak tertip edilen geleneksel sözlü kültür faaliyeti olarak insanların karşısına çıkmaktadır (Dinç, 2021b: 532). Türkiye'de kültürel dokuyu vurgulayan boyalı sokakları ile yeni bir turizm varış yeri olarak ön plana çıkan bölge (Trakya Bölgesi), Bocuk Gecesi'yle beraber somut olmayan kültürel miras turizmini de başlatarak, bu manada yöre halkının bilinçlenmesi için etkinlikler yapılan kayda değer bir yerleşim birimi haline dönüşmüştür (Ocak, 2021a: 524).

Edirne Tanıtım ve Turizm Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Bülent Bacıoğlu, Anadolu Ajansı muhabirine gerçekleştirdiği ifadede, Trakya'nın geleneksel, kültürel unsurlarıyla turizmciler için eğlenceli bir varış yeri olduğunu dile getirmiştir. Son senelerde, şehir genelinde geçmişten gelen geleneklerin de turistik maksatlı değerlendirildiğini ifade eden Bacıoğlu: *"bunlardan biri de ilgi çekici etkinlik olan Bocuk Gecesi'dir. Keşan'ın Çamlıca köyünde düzenlenen bu etkinliğin ünü, Kakava gibi kartopu misali büyümeye başladı. Ünü, sınır ötesini de aştı. Bu anlamda yurt dışındaki festival takipçileri ve turizm şirketleri bu eğlenceyi programlarına aylar öncesinde aldılar"* diye konuşmuştur (Hürriyet, 2019). Bocuk Gecesi'nin ritüelleri ile çok eğlenceli ve aynı sürede ürkünç bir faaliyet olduğunu ifade eden Bacıoğlu: *"korku ve eğlencenin bir araya geldiği bu etkinlikte, Ankara'dan, İstanbul'dan ve Türkiye'nin çeşitli yerlerinden tur operatörleri bizleri arayarak, Trakya rotasına 'Bocuk Gecesi' etkinliğini eklemek istediklerini söylüyorlar. Bocuk Gecesi'nin tarihi geçmişine dayalı ritüellerini, geleceğe taşıma ve bunu Trakya'da yaygınlaştırma adına çok önemli bir iş başarıldı"* demiştir (TRT Haber, 2019).

*"Bocuk Gecesi"*nin, kültürel değerlerin yaşatılması bakımından kayda değer bir faaliyet olduğunu ifade eden Keşan Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Helvacıoğlu: *"her yıl yaklaşık 10-15 bin kişinin katıldığı etkinliğin markalaşması yolunda ciddi yol kat edildi. Gününbirlik olmasına rağmen bölgedeki otellerde ve pansiyonlarda doluluk oranları artıyor. Hatta köy sakinleri, misafirlerin konaklayabileceği pansiyonlar oluşturmuş. Etkinliğin markalaşması ve dünya çapında tanınması için tüm kurumlar ciddi adımlar atıyor. Geleceğimize miras bırakma adına, geçmişimizin örf ve adetlerini tanımak adına çok önemli bir yol alındı"* diyerek düşüncelerini ifade etmektedir (Milliyet, 2018).

Çamlıca köyünün muhtarı olan Arif Büyükyatıkçı, faaliyetin (Bocuk Gecesi) köyleri için kayda değer bir turizm hususu haline dönüştüğünü belirtmiştir (Son Dakika, 2018). Hâlihazırda maskeler takılarak, beyaz cadı elbiseleri giyilerek kutlanan Bocuk Gecesi, Çamlıca köyü ekonomisine de katkı yapmakla birlikte bölge halkının en büyük eğlence kaynaklarından bir tanesidir (Neye Denir, 2019). Geçmişin emarelerinin yaşatıldığı bu gece (Bocuk Gecesi) süresince Çamlıca beldesinde türlü faaliyetler tertip edilmektedir (Güzel ve Akyurt Kurnaz, 2020: 164). Bugün beldede (Çamlıca) Bocuk Gecesi kutlamalarının canlı olarak yaşatıldığı Çamlıca Kültür ve Sanat Evi, türlü gösteri, sinema, müzik ve sergi gibi kültürel etkinliklerin yürütüldüğü bir alan olarak göze çarpmaktadır (Sarıtaş ve Hacıoğlu, 2017: 335). Çamlıca Kültür ve Sanat Evi'nde gerçekleştirilen tiyatral gösteriler ve eğlenceler, Bocuk Gecesi'ni merak

ederek çevre il ve ilçelerden gelen katılımcıların artmasıyla Çamlıca Beldesi Meydanı'nda gerçekleştirilmeye başlanmıştır (Dinç, 2021b: 530).

Bocuk Gecesi'ni, Çamlıca köyünde ilk sırada köy muhtarlığı olmak üzere türlü kurum ve kuruluşlar tertip etmektedir. Bocuk Gecesi, Trakya Üniversitesi, Keşan Belediyesi, Koruda Doğal Yaşam ve Çevre Derneği, Çamlıca Kültür ve Turizm Derneği iş birliği ile bir şenlik havasına dönüştürülmüş haldedir. Cıvardaki şehir ve ilçelerden gelen üniversiteliler yoğun bir heyecan ile köy sokaklarında kostümlü ve maskeli bir biçimde ürkütecek birilerini aramaktadırlar (TerraCity TRENDS, 2018: 57).

Bocuk Gecesi şöleni her sene ocak ayında kutlanmakta ve her geçen sene faaliyete katılanların sayısı artış göstermektedir (Festival Turu, 2022). Kuşaktan kuşağa aktarılan korku öyküleriyle beslenen Bocuk Gecesi kültürü, son senelerde çevre kent ve ilçelerden gelenlerin katılımıyla turistik bir eğlence halini almaya başlamıştır (Edirne İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2022). Bocuk Gecesi ritüeline son senelerde ilk sırada Keşan, Edirne ve Çanakkale'den de katılımcılar eşlik etmeye başlayınca Bocuk Gecesi hemen hemen 10 senedir adeta bir festival tadında kutlanmaktadır (Akman, 2018).

Bocuk Gecesi, son senelerde gününbirlik bir faaliyet olarak yurt içinden ve yurt dışından gelen binlerce ziyaretçinin katılımı ile turistik bir organizasyon haline dönüşmüştür (Ocak, 2021a: 524). Turistlerden yoğun ilgi gören Bocuk Gecesi faaliyeti (TRT Haber, 2019), enternasyonal alanda da daha çok duyulur duruma gelmiştir (Rûdaw, 2020). Bocuk Gecesi, 2004 senesinden itibaren kutlanmaya başlamıştır. 2013 senesinden hâlihazıra değin de festival hâline getirilmiştir (Sol, 2019: 606; Güzel ve Akyurt Kurnaz, 2020: 167). Bocuk Gecesi Proje Koordinatörlüğü'ne göre; Bocuk Gecesi'ne 2018 senesinde 20.000, 2019 senesinde ise 30.000 civarında yerli ve yabancı ziyaretçinin geldiği belirtilmektedir (Sol, 2019: 607).

Bocuk Gecesi ritüeli, gelir yaratıcı bir kültürel faaliyet fonksiyonu üstlenmekte, yöre halkının yerel ürünler yapması, satması ve evlerini konaklama birimlerine dönüştürmesine fırsat tanımakta, yöre esnafının kazanç sağlamasına katkısı dokunmakta, komşular arası beraberliği, eski mahalle kültürünü ve kültürel mirası yaşatmaktadır. Aynı sürede de yerli ve yabancı turistleri bölgeye çekerek turistik hareketlilik sağlanması, bölgenin tanıtımının yapılması, basın dikkatinin çekilmesi, fotoğrafçıların ve gezginlerin bölgeye çekilmesi ve Çamlıca köyünde turistik hizmet arzının meydana gelmesi açısından turizme katkı yapmaktadır. Genel olarak düşünüldüğünde ise, Bocuk Gecesi ritüeli, insanlar arası eğlence ve yiyecek paylaşımını sağlamaktadır. Bocuk Gecesi'nde insanlar sokaklarda gezmekte, korku hikâyeleri anlatmakta, oyunlar oynamakta, sergiler düzenlemekte, maniler okumakta, evlerin camlarına vurarak kapı kapı dolaşmaktadırlar (Güzel ve Akyurt Kurnaz, 2020).

5. Sonuç ve Öneriler

Turizm perspektiften bakıldığında, Bocuk Gecesi önemli bir inanç turizmi etkinliğidir ve turistik açıdan da büyük bir etkileşim oluşturmaktadır. Bocuk Gecesi, inanç turizmi bakımından önemli olarak görülmekte, hem ulusal hem de uluslararası açıdan bir üne sahip olmakta, zaman geçtikçe turistik potansiyelini ve önemini artırmakta, çeşitli kişi, kurum ve kuruluşların olabildiğince dikkatini çekerek önemli bir turistik talep unsuru meydana getirmektedir. Bocuk Gecesi'ne yönelik oluşan bu talep sonucunda ise yöre, bölge ve ülke turizminin gelişimine önemli katkılar sağlanmaktadır. Ayrıca yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çekmeyi başaran Bocuk Gecesi uygulama ve ritüellerinin, gerçekleştirildiği yöre, bölge ve ülkeye sosyal, ekonomik ve kültürel anlamda da pek çok katkısı bulunmaktadır.

Bocuk Gecesi faaliyet olarak, bir festival değil fakat festival tadındadır. Bocuk Gecesi, bir karnaval değil fakat katılımcıların kostümler ile geceye katılmalarıyla karnavallaştığı dikkat çekmektedir (Keşan Postası, 2021).

Bocuk Gecesi'nde kişilerin çehrelerini boyayıp, Bocuk kılığına girmeleri ve birbirlerini korkutmaları en yaygın adettir. Önceleri sadece Bocuk kılığına girmek amaçlı uygulanan bu adet, zamanla çeşitli konseptlerin etkisinde kalmıştır (Ulukayın, 2022).

Bocuk Gecesi'nin ilk kutlandıkları zamanlar ile son kutlandıkları zamanlar arasında önemli farklılıklar vardır. Bocuk Gecesi, son zamanlarda farklı konseptler esas alınarak düzenlenmektedir ve eğlence yoğunluktadır. Bocuk Gecesi'nde esas alınan konseptlere değinmek gerekirse; bu konseptlerde çeşitli kostüm, makyaj ve yiyeceklerin odak noktasında bulunduğu türlü inanç ve eğlence kültürlerinin ön plana çıktığını ifade etmek mümkündür.

Bocuk Gecesi'nde türlü faaliyetler bulunmaktadır. Bu gecede kostüm ve makyaj yarışmaları gibi aktiviteler tertip edilmektedir. Hedef, kış mevsiminin en soğuk gecesini kalabalık ve eğlenceli bir biçimde atlatmaktır. Komşu şehirlerden ve ülkelerden gelen turistlerle beraber bölgenin (Trakya Bölgesi) popülaritesi artış göstermiştir ve bölge, basının da dikkatini cezbetmiştir. Bölge, basının dikkatini çekmesiyle beraber Bocuk Gecesi ulusal basında da bahsedilen bir faaliyet olmuştur. Bu kapsamda bölgenin git gide daha tanınır duruma geleceği varsayılmaktadır (Güzel ve Akyurt Kurnaz, 2020: 176-177).

Geçmişteki uygulamalarında eğlence olsun diyerek, ak çarşafıya sarınıp, un, kül veya kiremit tozuyla çehrelerini boyayarak sokaklarda birbirlerini ürküten gençler, hâlihazırda çok kreatif korkunç karakter maskeleri ve daha profesyonel makyajlarıyla geceyi adeta bir korku karnavalı haline getirmişlerdir. Öyle ki Bocuk Gecesi geleneği, hâlihazırda bundan böyle binlerce kişinin katılımı ile geleneksel bir korku festivali haline gelmiştir. Bocuk Gecesi, son senelerde tarihsel anlatılar ve bölgeye (Trakya Bölgesi) ait sözlü kültür ürünü olan korku mitlerinden esinlenerek türlü tarihsel, mitolojik etkilere dayandırılan gösterilerin yer aldığı sahne sunumları ile katılımcılara kültür aktarımının gerçekleştirildiği büyük ölçekli bir organizasyona dönüşmüştür (Ocak, 2021a: 523).

Bu çalışmanın literatüre teorik ve pratik katkıları bulunmaktadır. Bu katkılar şunlardır:

Çalışmanın literatüre teorik katkıları;

- Bu çalışma, literatürde mevcut bir çalışmanın konu önerisini dikkate almaktadır. Bu açıdan bakıldığında ise çalışma, literatüre teorik katkı yapmaktadır.

Çalışmanın literatüre pratik katkıları;

- Çalışma, Bocuk Gecesi'nde neler yapıldığını merak edenlerin merakını giderici bir niteliğine sahiptir.
- Çalışma, Bocuk Gecesi'nin inanç turizmi bakımından tanıtımına katkı yapmakta ve söz konusu gecenin katılımcılarına turistik anlamda bir ön fikir sunmaktadır.
- Çalışma, pek çok sayıda yerli ve yabancı turist katılım sağladığı Bocuk Gecesi'nin inanç turizmi bakımından taşıdığı anlamın ve önemin bilinmesi noktasında insanlar üzerinde kalıcı bir etki oluşturmaktadır.
- Çalışmanın, genel olarak Bocuk Gecesi'nin kutlandığı bölgelerin turistik tanıtımı açısından önemli pozitif etki ve fırsatlar sağlayacağı düşünülmektedir.

Çalışmanın sonucunda bazı önerilerin belirtilmesi uygun olarak görülmektedir. Bu öneriler şöyledir:

- Birbiriyle benzerlik gösteren inanç turizmi etkinliklerinin literatür taraması tekniğiyle incelenmesi sağlanabilir.

- Bocuk Gecesi'ne katılan turistlerin bu geceyle ilgili turistik memnuniyet ve deneyimleri gözlemci bakış açısıyla araştırılabilir.
- Bocuk Gecesi'nin Trakya Bölgesi'nin turistik tanıtım ve pazarlamasına yaptığı katkı ele alınabilir.
- Bocuk Gecesi'nde esas alınan konseptlerin tercih edilme nedenleri, etkileri ve basına yansımaları değerlendirilebilir.
- Bocuk Gecesi'ne benzer kutlamaların kutlanma şekilleri, anlamları, önemleri ve tarihi gelişim süreçleri araştırılabilir, bunun sonucunda ortaya çıkan bilgiler ışığında karşılıklı olarak sentezleme işlemi yapılabilir.
- Sosyal iletişim ve etkileşimin sağlanmasında Bocuk Gecesi'nin potansiyeli ve önemi ele alınabilir.
- Çamlıca köyünde gerçekleştirilen Bocuk Gecesi'nin SWOT analiziyle değerlendirilmesi yapılabilir.
- Bocuk Gecesi'ne katılan turistlerin seyahat motivasyonlarında hangi somut ve soyut unsurların etkili olduğu ortaya çıkarılabilir.
- Bocuk Gecesi'ne ilişkin broşürler ve cep kitapçıkları oluşturularak bu geceye katılım gösteren turistlere ücretsiz olarak dağıtılabilir.
- Bocuk Gecesi'nin Çamlıca köyünün ekonomik gelişimine katkısı araştırılabilir.
- Bocuk Gecesi tanıtım faaliyetlerinde yerel yönetimlerin üstlendiği role açıklık getirilebilir.
- Bocuk Gecesi'yle ilgili inanç turizmine vurgu yapan, sıra dışı, akılda kalıcı ve farklı mottoların geliştirilmesi önerilmektedir.
- Bocuk Gecesi ile Kolada Gecesi'ne ilişkin derinlemesine literatür taraması yapılabilir, bunun sonucunda elde edilen bilgiler karşılaştırmalı olarak analize tabi tutulabilir.
- Merkez noktasında tüketicilerin bulunduğu bir araştırma yapılabilir ve bu araştırma Bocuk Gecesi'yle bağdaştırılabilir. Örneğin, Bocuk Gecesi'nde tüketilen yiyeceklerin türlerine göre dağılımı incelenebilir. Ayrıca buna ilave olarak, tüketicilerin söz konusu yiyecekleri tercih etme nedenleri ve seviyeleri de araştırmaya konu olabilir.
- Bocuk Gecesi'nin anlam ve önemine dair hatıra defteri tutulabilir. Bocuk Gecesi'ne katılan turistler bu hatıra defterine düşüncelerini yazabilirler.
- Turizm paydaşlarının görüşleri alınarak Bocuk Gecesi'nin istikbalinin nasıl olacağı ile ilgili bir konuya açıklık getirilebilir.
- İnanç turizmi etkinliklerinin tertip edilmesinde yenilikçi yaklaşımların etkisi araştırılabilir.
- İnanç turizmi faaliyetlerinde turistik planlamanın ve elektronik pazarlamanın önemi ortaya konabilir.
- Din, inanç ve kültür farklılıklarının turistlerin inanç turizmi etkinliklerine katılımları noktasında yaptığı olumlu ve olumsuz etkiler gün yüzüne çıkarılabilir.

- Batıl inanç ve hurafelerin inanç turizmi arz ve talebi üzerindeki mevcut ve muhtemel etkilerine açıklık getirilebilir.
- Turistik açıdan önemli olarak görülen günlerin ve gecelerin toplum içi ve toplumlar arası kültürel etkileşimin yaşanması üzerine etkileri araştırılabilir.
- İnanç turizmi etkinliklerinin iş akışını sekteye uğratan durum ve olaylar önlenmeye çalışılmalı, şayet mümkün olmayacaksa en aza indirmeye azami gayret gösterilmelidir. Bu konuya ilişkin olarak da turizm eğitimi almayan turizm sektörü çalışanlarının daha dikkatli davranmaları önerilmektedir.
- Bocuk Gecesi ile ilgili çıkan haberler söylem analiziyle incelenebilir. Bu inceleme işlemi turistik odaklı olarak gerçekleştirilebilir.
- Bocuk Gecesi'nin kutlandığı alanların manevi ikliminin ele alınması ve bu manevi ikliminde ön plana çıkan unsurların neler olduğunun tespit edilmesi tavsiye edilmektedir.
- Bocuk Gecesi'ne katılım gösteren yerli ve yabancı turistlerin turistik deneyimlerinin neler olduğu, bu deneyimleri en çok hangi olumlu ve olumsuz faktörlerin etkilediği araştırılabilir, bu araştırma verileri yerli ve yabancı olmak üzere iki farklı şekilde sınıflandırılarak karşılaştırılabilir.
- Bocuk Gecesi'nin sosyolojik ve kültürel temellerinin saptanmasına yönelik bir araştırma yapılabilir.
- Bocuk Gecesi temalı sinema filmleri yapılabilir.
- Farklı kültürlerin etkileşiminden doğan kültürel çeşitlilik yaklaşımları kapsamında Bocuk Gecesi'nin yerel halkın, yerli ve yabancı turistlerin bakış açısıyla değerlendirilmesi üzerine detaylı bir araştırma planlanabilir.
- Bocuk Gecesi'ne katılan turistlere bu gecenin anlam ve önemine uygun, maddi değeri düşük, manevi değeri yüksek sembolik armağanlar verilebilir. Bu durumun turistleri ziyadesiyle mutlu edeceği ve onların üzerinde olumlu etkiler oluşturacağı düşünülmektedir.
- Orijinal ve taklit olan inanç turizmi etkinliklerinin saptanması ve uygulamalı örneklerle karşılaştırılmalı olarak açıklanması adına bir çalışma yapılabilir.
- Bocuk Gecesi'nde sık tüketilen yiyeceklerin gastronomi kapsamında ele alınması üzerine bir araştırma yapılabilir.
- *“Bocuk Gecesi'ne yönelik turistik bir araştırma: turist tipolojilerinin belirlenmesi”* isminde bir çalışma ortaya çıkarılabilir. Söz konusu çalışmanın literatür açısından çok faydalı olacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

- Akman, O. (2018). Trakya'nın Cadılar Bayramı; Çocuk. *Jorko YOLLARDA*, Erişim Adresi: <http://jorkoyollarda.com/trakyanin-cadilar-bayrami-bocuk/>, Erişim Tarihi: 12.03.2022.
- Apleni, L., Vallabh, D. & Henama, U. S. (2017). Motivation for Tourists' Participation in Religious Tourism in Eastern Cape: A Case Study of Buffalo City, South Africa. *African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure*, 6(2), 1-14.
- Artun, E. (1993). Tekirdağ Âdetlerinden "Bocuk Gecesi ve Sedenka". *Türk Kültürü Araştırmaları (Prof. Dr. Şükrü Elçin Armağanı)*, 29(1-2), 34-51.
- Aygün, Y. (2022). Bocuk Gecesi'nden Koleda Bayramı'na: Türkiye'nin Dört Bir Yanından Unutulmaya Yüz Tutmuş Ritüeller. Erişim Tarihi: <https://listelist.com/turkiyede-unutulmaya-yuz-tutmus-ritueller/>, Erişim Tarihi: 12.03.2022.
- Bahar, M. (2015). *İnanç Turizmi Açısından Kilis İlinin Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Bi'Soru Bi'Cevap. (2018). Bocuk Gecesi Geleneği Nedir? Erişim Adresi: <https://bisorubicevap.com/yasam/bocuk-gecesi-gelenegi-nedir>, Erişim Tarihi: 12.03.2022.
- Buttanrı, M. (2010). Bulgaristan Türkleri Arasında Tiyatro Faaliyetleri. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 3(6), 136-162.
- Çam, O. & Çelik, C. (2021). İnanç Turizmi Etkinlikleri Kapsamında Bir Değerlendirme: Cadılar Bayramı. *Tourism and Recreation*, 3(2), 118-131. DOI: 10.53601/tourismandrecreation.973921.
- Demircan, Ş. (2014). *İnanç Turizminin Yerel Kalkınmadaki Önemi: Midyat Örneği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Demircan, Ş. & Çeken, H. (2022). İnanç Turizminin Yerel Kalkınmadaki Önemi: Midyat Örneği. *Turar Turizm ve Araştırma Dergisi*, 11(1), 75-92. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/turar/issue/68468/1073874>.
- Dilber, İ. (2007). Turizm Sektörünün Türkiye Ekonomisi Üzerindeki Etkisinin Girdi-Çıktı Tablosu Yardımıyla Değerlendirilmesi. *Yönetim ve Ekonomi*, 14(2), 205-220.
- Dinç, S. (2021a). *Somut Olmayan Kültürel Mirasın Müzelerde Sergilenmesi: Bocuk Gecesi Örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Dinç, S. (2021b). Edirne'nin Somut Olmayan Kültürel Miras Unsuru: Bocuk Gecesi Ritüeli. F. Çalık Orhan ve B. İşçimen (Eds.) içinde, *Keşan Araştırmaları Keşan'ın Kurtuluşunun 100. Yılı Anısına* (s. 527-534). Edirne: Trakya Üniversitesi. ISBN: 978-975-374-310-5. Trakya Üniversitesi Yayın NO: 266.

- Edirne İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. (2022). Çamlıca Köyünde “Bocuk Gecesi” Etkinliği Yapıldı. Erişim Adresi: <https://edirne.ktb.gov.tr/TR-151944/camlica-koyunde-bocuk-gecesi-etkinligi-yapildi.html>, Erişim Tarihi: 12.03.2022.
- Eykay, İ. (2013). *İnanç Turizmi Potansiyeli Açısından Antakya'nın Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Festival Turu. (2022). Bocuk Gecesi. Erişim Adresi: <http://www.festivalturu.com/bocuk-gecesi-turu>, Erişim Tarihi: 12.03.2022.
- Güzel, F. Ö. (2010). Turistik Ürün Çeşitlendirmesi Kapsamında Yeni Bir Dinamik: İnanç Turizmi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 2(2), 87-100.
- Güzel, Ö. & Akyurt Kurnaz, H. (2020). Türk Kültüründe Bir Miras Olarak Bocuk Gecesi Ritüeli İçeriği: Fenomenolojik Bir Araştırma. *Milli Folklor*, 16(128), 163-178.
- Henderson, J. C. (2002). Managing Tourism and Islam in Peninsular Malaysia. *Tourism Management*, 24, 447-456.
- Houxley, A. (1996). *Kalıcı Felsefe*. (Çev: Latif Boyacı). İstanbul: İnsan Yay.
- Hughes, K., Bond, N. & Ballantyne, R. (2013). Designing and Managing Interpretive Experiences at Religious Sites: Visitors' Perceptions of Canterbury Cathedral. *Tourism Management*, 36, 210-220.
- Hürriyet. (2019). Çarşafılara Bürünerek Genç Yaşlı Sokağa Çıktılar! Edirne'de Şaşırtan Görüntüler... Erişim Adresi: <https://www.hurriyet.com.tr/seyahat/carsaflaraburunerek-genc-yasli-sokaga-ciktilar-edirne-de-sasirtan-goruntuler-41071681>, Erişim Tarihi: 12.03.2022.
- Ilgaz Yıldırım, B. & Şahin, D. (2018). Akdeniz Ülkelerinde Turizm Gelirleri ve Ekonomik Büyüme İlişkisi: Bootstrap Panel Nedensellik Testi. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(16), 73-83. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/yalovasosbil/issue/37841/427298>.
- Kara, O., Çömlekçi, İ. & Kaya, V. (2012). Turizm Gelirlerinin Çeşitli Makro Ekonomik Göstergeler İle İlişkisi: Türkiye Örneği (1992-2011). *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 75-100.
- Karacoşkun, M. D. (2004). Dini İnanç-Dini Davranış İlişkisine Sosyo-Psikolojik Yaklaşımlar. *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 4(3), 23-36.
- Karaman, S. & Usta, K. (2006). İnanç Turizmi Açısından İznik ve Bir Uygulama Çalışması. *III. Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi*, Balıkesir, s. 473-489.
- Keşan Online. (2022). Billur Ocak Sordu: “Pek Çok Geleneksel Uygulamayı Barındıran KOLEDA, Neden BOCUK Kutlamalarını Taklit Ediyor?” Erişim Adresi: <https://kesanonline.com/billur-ocak-sordu-pek-cok-geleneksel-uygulamayi-barindirir-koleda-neden-bocuk-kutlamalarini-taklit-ediyor/>, Erişim Tarihi: 12.03.2022.

- Keşan Postası. (2021). 2022 Çocuk Gecesi Tarihi Belli Oldu. Erişim Adresi: <https://www.kesanpostasi.com/2022-bocuk-gecesi-tarihi-belli-oldu.html>, Erişim Tarihi: 12.03.2022.
- Milliyet. (2018). "Bocuk" Unesco Kültür Mirası Listesi Yolunda. Erişim Adresi: <https://www.milliyet.com.tr/yerel-haberler/edirne/bocuk-unesco-kultur-mirasi-listesi-yolunda-12508949>, Erişim Tarihi: 12.03.2022.
- Neye Denir. (2019). Trakya'nın Cadılar Bayramı: Çocuk Gecesi Nedir? Erişim Adresi: <https://www.neyedenir.com/bocuk-gecesi-nedir/>, Erişim Tarihi: 14.03.2022.
- Ocak, B. (2021a). Trakya'da Festival Kimliği Kazanan Geleneksel Kutlamalara Bir Örnek: Keşan-Çamlıca Çocuk Gecesi. F. Çalik Orhan ve B. İşçimen (Eds.) içinde, *Keşan Araştırmaları Keşan'ın Kurtuluşunun 100. Yılı Anısına* (s. 517-526). Edirne: Trakya Üniversitesi. ISBN: 978-975-374-310-5. Trakya Üniversitesi Yayın NO: 266.
- Ocak, B. (2021b). *Trakya'nın Geleneksel Kutlamaları, Şenlikleri ve Görsel Kimliği (Bocuk, Kalogeros, Koleda, Anastenaria, Kukeri ve Diğerleri)*. (Yüksek Lisans Tezi). Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Okuyucu, A. & Somuncu, M. (2013). Türkiye'de İnanç Turizmi: Bugünkü Durum, Sorunlar ve Gelecek. *International Conference on Religious Tourism and Tolerance*, 9-12 Mayıs 2013, Konya, 627-643.
- Özdemir, N. (2005). *Cumhuriyet Dönemi Türk Eğlence Kültürü*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Raj, R. & Morpeth, N. D. (2007). *Religious Tourism and Pilgrimage Management: an International Perspective*. CABI U.K.
- Rûdaw. (2020). Kötülükten korunma etkinliği; Çocuk Gecesi. Erişim Adresi: <https://www.rudaw.net/turkish/culture/19022020>, Erişim Tarihi: 12.03.2022.
- Samırkaş, M. & Samırkaş, M. C. (2014). Turizm Sektörünün Ekonomik Büyümeye Etkisi: Türkiye Örneği. *İşletme Fakültesi Dergisi*, 15(1), 63-76.
- Sarıtaş, S. & Hacıoğlu, C. (2017). Çamlıca'da Eski Bir Balkan Kutlaması: Çocuk Gecesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 26(2), 333-340.
- Sezer, B., Küçükaltan, D. & Akkaşoğlu, S. (2016). Yöresel Etkinliklerin Sürdürülebilir Turizme Yansımalarına Yönelik Trakya'da Bir Uygulama. 2. *Ulusal Sürdürülebilir Turizm Kongresi Bildiriler Kitabı*, Antalya, s. 523.
- Sharpley, R. & Sundaram, P. (2005). Tourism: A Sacred Journey? The Case of Ashram Tourism, India. *International Journal of Tourism Research*, 7, 161-171.
- Shinde, K. A. (2010). Entrepreneurship and Indigenous Entrepreneurs in Religious Tourism in India. *International Journal of Tourism Research*, 12, 523-535.
- Sol, S. (2019). Balkanlardan Trakya'ya Taşınan Bir Ritüel: Çocuk Gecesi Örneği. *Motif Uluslararası Genç Halk Bilimciler ve Türk Dünyası Kongresi*, 599-608.

- Son Dakika. (2018). Çocuk Gecesi Kutlandı (2). Erişim Adresi: <https://www.sondakika.com/haber/haber-bocuk-gecesi-kutlandi-2-10426962/>, Erişim Tarihi: 12.03.2022.
- Soykan, F. (1999). Doğal Çevre ve Kırsal Kültürle Bütünleşen Bir Turizm Türü: Kırsal Turizm. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 67-75.
- T.C. Keşan Kaymakamlığı. (2022). Çamlıca Halk Kültüründe Çocuk. Erişim Adresi: http://www.kesan.gov.tr/ortak_icerik/kesan/dosyalar/Bocuk%20tarih%C3%A7e.pdf, Erişim Tarihi: 14.03.2022.
- T24. (2021a). Balkan geleneği: Çocuk Gecesi. Erişim Adresi: <https://t24.com.tr/foto-haber/balkan-gelenegi-bocuk-gecesi,14110>, Erişim Tarihi: 12.03.2022.
- T24. (2021b). Balkan geleneği: Çocuk Gecesi. Erişim Adresi: <https://t24.com.tr/foto-haber/balkan-gelenegi-bocuk-gecesi,14110/2>, Erişim Tarihi: 12.03.2022.
- T24. (2021c). Balkan geleneği: Çocuk Gecesi. Erişim Adresi: <https://t24.com.tr/foto-haber/balkan-gelenegi-bocuk-gecesi,14110/3>, Erişim Tarihi: 12.03.2022.
- T24. (2021d). Balkan geleneği: Çocuk Gecesi. Erişim Adresi: <https://t24.com.tr/foto-haber/balkan-gelenegi-bocuk-gecesi,14110/5>, Erişim Tarihi: 12.03.2022.
- T24. (2021e). Balkan geleneği: Çocuk Gecesi. Erişim Adresi: <https://t24.com.tr/foto-haber/balkan-gelenegi-bocuk-gecesi,14110/6>, Erişim Tarihi: 12.03.2022.
- T24. (2021f). Balkan geleneği: Çocuk Gecesi. Erişim Adresi: <https://t24.com.tr/foto-haber/balkan-gelenegi-bocuk-gecesi,14110/7>, Erişim Tarihi: 12.03.2022.
- TerraCity TRENDS (2018). Trends. Erişim Adresi: https://www.terracity.com.tr/fileadmin/user_upload/CENTERS/TCA/lifestyle-yasam-tari/TerraCity_Trends_Dergi/TRENDS_09_Web.pdf, Erişim Tarihi: 14.03.2022.
- Tokgöz, L. (2020). *Erzurum-Kars-Van İllerindeki Sanat Tarihi Bağlamında Önem Arz Eden Kutsal Mekânların İnanç Turizmi Açısından Değerlendirilmesi*. (Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- TRT Haber. (2019). Keşanlılar "Çocuk Gecesi" Etkinliğiyle Köylerine Binlerce Turist Çekiyor. Erişim Tarihi: <https://www.trthaber.com/haber/kultur-sanat/kesanlilar-bocuk-gecesi-etkinligiyle-koylerine-binlerce-turist-cekiyor-399884.html>, Erişim Tarihi: 12.03.2022.
- Turkish Airlines Blog. (2021). Dört Mevsim Bitmeyen Eğlence: Türkiye'deki Festival ve Şenlikler. Erişim Adresi: <https://blog.turkishairlines.com/tr/turkiyedeki-festival-ve-senlikler/>, Erişim Tarihi: 12.03.2022.
- Tuzcu, M. (2018). Çocuk Gecesi. Erişim Adresi: <https://murattuzcu.wordpress.com/2018/01/05/bocuk-gecesi/>, Erişim Tarihi: 12.03.2022.
- Türkel, K. (2019). *Tarih Boyunca İnanç Kavramının, Tapınımının Ve İnanç Turizminin Gelişimi: Kalitatif Bir Araştırma*. (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

- Ulukayın. (2022). Bocuk Gecesi ve Bocuk Üzerine Etnografik Bir Araştırma. Erişim Adresi: <https://ulukayin.org/bocuk-gecesi-uzerine-etnografik-bir-arastirma/>, Erişim Tarihi: 12.03.2022.
- Unur, K. (2002). *Türkiye'nin Ekonomik Etkilerini Ölçmede Kullanılan Yöntemler ve Türkiye'nin Aktif Dış Turizm Gelirlerinin Ölçümü İçin Bir Model Önerisi*. (Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Vukonic, B. (1996). *Tourism and Religion*. Pergamon Press.
- Yamak, N., Tanrıöver, B. & Güneysu, F. (2012). Turizm – Ekonomik Büyüme İlişkisi: Sektör Bazında Bir İnceleme. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 26(2), 205-220. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/atauniiibd/issue/2705/35716>.

Ekler

Ek 1: Bocuk Gecesi'nden Görünümler

Şekil 1: Bocuk Gecesi'nden Bir Görünüm - 1

Kaynak: T24, 2021a

Şekil 2: Bocuk Gecesi'nden Bir Görünüm - 2

Kaynak: T24, 2021b

Şekil 3: Bocuk Gecesi'nden Bir Görünüm - 3

Kaynak: T24, 2021c

Şekil 4: Bocuk Gecesi'nden Bir Görünüm - 4

Kaynak: T24, 2021d

Şekil 5: Bocuk Gecesi'nden Bir Görünüm - 5

Kaynak: T24, 2021e

Şekil 6: Bocuk Gecesi'nden Bir Görünüm - 6

Kaynak: T24, 2021f

© Copyright of Journal of Applied Tourism Research is the property of University of Applied Sciences Tourism Faculty and its content may not be copied or e-mailed to multiple sites or posted to a listserv without the copyright holder's express written permission. However, users may print, download, or email articles for individual use.